

Католицитѣ свободно изповѣдали между българитѣ своята вѣра, зидали църкви, манастири и отваряли училища. Тѣхъ защищавала силната католическа държава Австрия, а особено се грижилъ за тѣхъ римскиятъ папа. Затова саксонскитѣ католици се явявали по-силни предъ турцитѣ и подбуждали православнитѣ българи да се покатоличатъ, ако искатъ да иматъ същата свобода като саксонцитѣ. Българитѣ отъ интересъ и отъ простота започнали да приематъ католическата вѣра и да прашатъ синоветѣ си въ католическото училище.

Минали години. Католицитѣ забогатявали отъ рудитѣ и отъ търговия, поради голѣмитѣ привилегии, които имали. Но понеже живѣли всрѣдъ многобройно българско население, саксонцитѣ забравили своя нѣмски езикъ, започнали да говорятъ български, а по-сетне се сродили съ българитѣ и се нарекли *българи-католици*.

Така много старобългарски болярски родове отъ Чипровци и околнитѣ села, като приели католишката вѣра, подържали и помагали католишкитѣ църкви и манастири, па прашали децата си въ католишкото училище въ Чипровци. Когато свръшвали българчетата това училище, способнитѣ отъ тѣхъ бивали завеждани въ Италия, въ Римъ и други градове, гдето на смѣтка на духовни католишки сдружения (ордени) добивали висше католико-богословско образование. Въ Италия българскитѣ младежи възприемали здраво католишки убеждения, и като се завърнѣли въ България, ставали католишки свещеници, владици и дори архиепископи. Главната цель на тия българо-католици била да разпространяватъ между православнитѣ българи католишката вѣра и богослужение. Така, презъ 1640 г. въ *Чипровци* вече имало 2140 католици, а православнитѣ останали около 2000 души. Също така католицитѣ надминали православнитѣ въ селата *Желъзна* (440 католици срещу 200 православни), *Копиловци* (1560 католици, а нито единъ православенъ), *Клисура* (203 католици, а 100 православни).